

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

15. Tertia, quarta & quinta causa repudiandi talis adjutorij est coactio, necessitas, fatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

hoc est ab ipso homine actio & voluntas exigitur, fieri non posse ut per adiutorium voluntatis & actionis detur à Deo. Nam Monachorum illorum cum Pelagianis communis est illa superius allegata querimonia: *Ut quid nobis predicatur atque precipitur &c. si hoc nos non agimus sed id velle & operari Deus operatur in nobis?* Et ad illos instruendos est illa Augustini expositio: *Eo ipso, quippe quo praeceptum & imperatum est ut intelligamus atque sapiamus, obedientiam no-*

stram requirit, qua nulla potest esse sine libero arbitrio, sed si posset hoc ipsum sine adiutorio Deigratia fieri &c. Et in libro ad eos exarato atque transmissio: *Nunquid tam multa qua praecipuntur in lege Dei ne fornicationes & adulteria committantur, indicant aliud quam liberum arbitrium? Neque enim praeciperentur nisi homo haberet propriam voluntatem qua divinum praeceptum obediret; & tamen Dei donum est &c.*

Lib. de grat. & lib. arb. c. 4.

Tertia, quarta & quinta causa repudiandi talis adiutorij est coactio, necessitas, fatum.

CAPVT XV.

TERTIA causa cur illud adiutorium voluntatis & actionis abominentur, pendet à precedentibus, nempe, quia per illud homines inviti & coacti credunt & operantur siquid videntur operari boni. Coactio autem omnino repugnat voluntati. Indicant hanc suam de Christiana gratia opinionem quando dicunt: *Hominem opus Dei defendimus, nec ex illius potentia, vel in bonum, vel in malum invitum aliquem cogi, sed propria voluntate aut bonum facere aut malum.* Ita ex obliquo taxant sententiam Catholicorum. Hoc enim propter illam gratiam ab eis dici qua credendi voluntas & operandi, non credentibus, imò ante nolentibus inspiratur, declarat egregie refellitque Augustinus. Per illam enim gratiam fit non ut homines, inquit, quod fieri non potest, nolentes, hoc est, coacti & inviti credant, sed ut volentes ex nolentibus fiant. Sed alibi clarius, quid in adiutorio gratiae Augustino praedicatae sibi displiceat, confitentur. Docere namque Catholicos calumniose dicunt: *Quia nisi Deus invito & reluctanti homini inspiraverit boni & ipsius imperfecti cupiditatem, nec a malo declinare, nec bonum possit appetere.* Et paulò post suam prominentes opinionem; Gratiam, asserunt, adiuvare amissionemque bonum propositum, non tamen reluctanti studium virtutis immittere. Quibus verbis hoc sese averfari indicant, quod invito & reluctanti homini studium virtutis immittatur, ita scilicet ut invito reluctansque cupiat & sectetur bonum, sicuti invito subinde homines cupiunt & operantur malum. Prædit hoc proluxa illa Iuliani adversus Augustinum disputatio. Audi sane, inquit, ubi vim humanae libertatis ostendit; Ego veni &c. atque omnibus vehementius quod dicit intentionem suam humana voluntate impediram fuisse; quoties volui congregare &c. & voluisti. Post quod non sequitur, sed te nolente (hoc est ut scilicet Augustinum sentire putat, te invito & reluctante) collegi; & alibi sensum Augustini perstringens: *Interrogo ad quem modum liberatur (voluntas) ut bonum semper velle cogatur (scilicet per gratiam) & malum velle non possit; an utrumque possit appetere? Hic tu si responderis, ut bonum semper velle cogatur, quam sis Iovinianus, ita etiam*

ipse recognoscis. Si autem dixeris, & quomodo potest esse voluntas libera, si bonum semper velle cogatur? Respondeo, & quomodo dicebatur ante voluntas libera, scilicet juxta te, si malum tantummodo velle cogebatur: antequam videlicet illam à Deo accepisset gratiam qua à peccato sibi dominante liberaretur. Quam Pelagianorum omnium de gratia opinionem sic tollit Augustinus: Quomodo autem dicas eum, cuius voluntatem nos dicimus à Domino preparari ita fieri bona voluntatis ut bonum velle COGATUR (quod absit ut dicatur à nobis) viderit praeclare intelligentia tua, si enim COGITUR, non vult; & quod absurdius quam ut dicatur volens velle quod bonum est. De natura etiam Dei video quid sentias homo, qui dicit COGI hominem ut bonum velit, si malum velle non possit.

Ibid.

Hæc ergo opinio, quam omnes Pelagiani de vi & efficacia Catholici illius adiutorij & voluntatem operantis, tenent; causa est cur passim etiam captivitatem ac necessitatem tam in malis quam bonis per illud homini afferri vociferentur. Nimirum quia per illud adiutorium uni parti voluntas affigitur, & ut loqui solent, determinatur, ad malum quidem quando iusto Dei iudicio subtrahitur: ad bonum verò quando per ejus misericordiam liberaliter datur. Hic intellectus est (liberi arbitrij) qui cum illis quos enumeravimus, ait Iulianus Augustino, vos etiam à Christo monstrat alienos. Et causam ex ratione libertatis afferens: *Libertatem igitur arbitrij, inquit, possibilitas est vel admittendi vel vitandi peccati, expertis cogentis necessitatis, qua in suo potestate habet, utram suggerentia partem sequatur.* Et aliquanto post: *Ceterum duo ista que iungis, liberum & non liberum, id est, liberum & captivum illi quidem rei de qua agimus (id est libero arbitrio) convenire non possunt. Tibi verò stultitiam singularem, impudentiam novam, impietatem veterem adesse testantur. Et inferius diserte contra Augustini, quam putat opinionem, negat; *Adiutorio sic destrui libertatem, ut aliquando ea exclusâ vel boni vel mali cupiam necessitas credatur incumbere: sed sic se habere docet, ut arbitrio libero omne adiutorium cooperetur; possibilitatem scilicet adjuvando, & cum ea influendo. Et sine ullo verborum fuce aut obscuritatis ambiguo: Videamus nunc, inquit, quantum ab eo**

Ibid. f. 122.

Fol. 124.

Fol. 149.

Fol. 143.

(Mani-

(Manicheo) recesserit. Dicit esse liberam voluntatem, sed ut malum tantummodo faciat, non autem in hoc esse liberam, ut malum desinat operari, nisi ei fuerit imposita NECESSITAS velendi bonum, ab ea natura quæ, ut tuis utar sermonibus, malum non potest velle. Et paulò inferius: Tecum ergo putat (Iovinianus) tempore baptismatis (quando scilicet gratia hominem possidere, & ad bonum agere incipit) imponi hominibus necessitatem boni: quod æquè falsum est, quàm quod tu putas, ante baptismum inesse hominibus necessitatem faciendi mali. Quando scilicet, ut plurimum illo gratiæ adjutorio carent. An opus pluribus? Ecce rem totam in summam colligit. Quo collecto, ait Iulianus, convinceris inficari dogmata tua, ut promittas te liberam arbitrium non negare, quod ante mali, postea boni necessitate subvertis. Vbi ista longissimæ disputationi se tantopere immoratum dicit, ut ostenderemus, inquit, certissimum esse quod dixeram, quia negarent liberum arbitrium homines, qui vestro fuissent sermone deterriti, & in verum exitum vana formidine iraderentur TEQUE ESSE PRÆCIPVVM ARBITRII LIBERI NE-

GATOREM. Neque necessitatem tantum, sed etiam Fatum, per illam gratiam libertati afferri invidiosè clamant. Sub nomine gratiæ, inquit Episcopi cæthodæci Pelagiani ita Fatum asserunt, ut dicant, quia nisi Deus invito, & reluctanti homini inspiraverit boni & ipsius imperfecti cupiditatem, nec a malo declinare, nec bonum possit arripere. Et Augustinus: Inter quæ dicit etiam illa vestrum contra Christi gratiam sæpe à vobis inaniter dicitur, quod scilicet appellatione gratiæ bonos fieri homines fatali necessitate dicamus. Quam opinionem Pelagiani ex modo operandi præventis illius gratiæ conceperant, quæ hominem invitum & reluctantem facit ut velit. Ideò enim dicunt: Ita fatum asserunt, ut dicant, quia nisi Deus invito & reluctanti inspiraverit boni cupiditatem &c. Nam præterquam quod efficacissime suum effectum operatur, hoc etiam habet ut homini neque laboranti, neque cogitanti, sæpe etiam repugnanti & adversus ipsam gratiam bellum obstinatissimum gerenti inspiretur.

Ibid. 145.

Fol. 453.

Fol. 164.

Sexta, septima & octava causa, quia securitatem ignavam affert, laudem, meritum & præmium tollit.

C A P V T X V I.

HINC enim nata est alia quæ sexta est istius adjutorij voluntatis & actionis accusatio ac detestatio, quod tale genus gratiæ supinam quandam securitatem afferat, inertemque negligentiam. Iulianus: Nunquam quidem ei adfuit libertas, & promissus sibi reatu ante peccasse (ante acceptam scilicet gratiam) & postea sine cura sanctitatis gloriam possidere. Quam Pelagianorum itemque Catholicorum quorundam de ista gratia opinionem respicit Augustinus cum dicit: Sed rursus qui putant bonam vitam esse deserendam quando audiunt sic Dei gratiam predicari, ut credatur & intelligatur, voluntates hominum ipsas ex malis bonas facere, ipsas etiam quas fecerit custodire, & propterea dicunt, faciamus mala ut veniant bona, in sinistram declinant &c. Et infra: Nec sic defendatis gratiam ut quasi de illa SECURI mala opera diligatis. Hanc autem ignavam securitatem duplici ex capite succrescere arbitrantur.

Lib. 1. oper. imperf. f. 153

Epist. 2. ad Valent. & Monachos eius.

Iohan. 3. 2. Cor. 12.

Iohan. 5.

Epist. 2. ad Valent.

niret gratia quando Deo ita videretur, mala opera diligebant. Hoc item ex capite calumniatur Iulianus Augustinum dicere: Nihil sibi illud Evangelicum quo ait Dominus, Petite & accipietis. Cum enim illud adjutorium preces omnes, quas pro ipso impetrando fundimus prævenire debeat, ut det primitus fidem ex qua petamus, & effundat super domum David spiritum gratiæ & precum, quibus petamus; profecto nihil studij videtur expectandum ab humana voluntate sed totum Deo esse reliquendum. Hoc Augustinus vocat in sinistram declinare, nempe, per nescio quam perversam atque pravam securitatem de ipsa gratia, se tanquam impune dare remissis peccatis.

Lib. 2. ad Bonif. c. 1.

Lib. 4. cont. Jul. c. 8.

Lib. 4. cont. Jul. c. 8.

Zacharie 13.

Lib. 2. de pecc. merit. & securitatem de ipsa gratia, se tanquam impune dare remissis peccatis.

Secundo, ex eo suboriri videtur Pelagianis ista ignava securitas, quod cum illud voluntatis & actionis adjutorium dare dicatur ipsa voluntatem & actionem, nihil opus esse videatur, ut nos conatibus nostris ad volendum agendumque annitatur. Hoc enim gratiæ opus est, & in illo cui precibus impetrata jam ac data fuerit, ab ipsa illa gratia fieri debet. Hanc gratiæ criminationem intuetur Augustinus dicens: Nec idèò tamen (quia opus justitiæ à Deo deprecandum est) de hac re solis votis agendum est, ut non subinservatur admittendo etiam remissis nostræ efficacis voluntatis: Adjuvatur enim noster dicitur Deus. Nec adjuvatur potest, nisi qui etiam aliquid sponte conatur. Et in fragmento cujusdam sermonis eleganter: Quidquid nobis iubetur, orandum est ut impleatur: Sed non sic ut dimittamus nos, & quomodo egri iacemus, supini, & dicamus, Placet Deus Abbatem.

Lib. 2. de pecc. merit. c. 5.

Fragmento de diversa es. Tom. 2.

Placet Deus Abbatem.